

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **N. V. D.**, zast. Mgr. Markem Eichlerem, advokátem, se sídlem S. K. Neumanna 2052, Varnsdorf, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 2. 2020, č. j. OAM-871/ZA-ZA11-HA13-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 4. 6. 2020, č. j. 60 Az 14/2020 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) rozhodl tak, že se žalobci neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12 až § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), a že žalobci nelze udělit doplňkovou ochranu pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu.

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl rozsudkem ze dne 4. 6. 2020, č. j. 60 Az 14/2020 - 36 (dále jen „napadený rozsudek“).

[3] Krajský soud především uvedl, že se žalovaný dostatečně zabýval zjištěním skutkového stavu a vycházel z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení. Rovněž neshledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným.

[4] K otázce neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu krajský soud vyslovil, že žalovaný řádně zkoumal, zda byly dány důvody pro udělení humanitárního azylu, jehož udělení je předmětem správního uvážení, a tyto závěry žalovaného proto lze přezkoumat pouze v omezeném rozsahu. Žalovaný z mezí správního uvážení nevybočil a posoudil situaci žalobce i stav v zemi jeho původu. Ani z tvrzení žalobce nevyplývaly skutečnosti, které by mohly mít na posouzení této otázky vliv.

[5] K námitce týkající se neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu krajský soud uvedl, že žalovaný nebyl povinen tento druh ochrany přezkoumávat s ohledem na aplikační přednost § 15a zákona o azylu, k jehož použití v daném případě žalovaný přistoupil. Při posouzení podmínek pro užití vylučující klauzule podle § 15a zákona o azylu žalovaný nepochybil, neboť se dostatečně zabýval výkladem pojmu „závažný zločin“ ve vztahu k trestnému jednání, kterého se žalobce dopustil a v důsledku nějž pozbyl pobytové oprávnění na území České republiky.

[6] Krajský soud nakonec neshledal důvodným ani žalobní tvrzení o rozporu napadeného rozhodnutí s mezinárodními závazky vyplývajícími z čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), neboť nutnost vycestování žalobce při neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany za situace, kdy mu nesvědčí žádný jiný důvod k zákonnému pobytu na území České republiky, neznemožňuje, aby si po návratu do země původu požádal o některou z forem povolení k pobytu na území České republiky. Žalobce svůj rodinný život nerozvíjí na území České republiky, tudíž do něj nemohlo být napadeným rozhodnutím zasazeno. Krajský soud dodal, že od propuštění žalobce z výkonu trestu odnětí svobody do vydání napadeného rozhodnutí dosud nedošlo ani k naprosté obnově soukromého života. K tvrzenému hrozícímu nebezpečí ze strany věřitelů žalobce v zemi původu krajský soud shrnul, že ani tato skutečnost nepředstavuje důvod, pro který by bylo napadené rozhodnutí rozporné s čl. 8 Úmluvy.

III.

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Nejvyššímu správnímu soudu navrhuje, aby napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Stěžovatel je přesvědčen o tom, že kasační stížnost je přijatelná ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., neboť se krajský soud odchýlil od výkladu § 12 písm. b) zákona o azylu co do intenzity odůvodněného strachu z pronásledování a rovněž co do výkladu intenzity a důkazního břemene na straně žadatele o mezinárodní ochranu ve vztahu k důvodným obavám z hrozby skutečného nebezpečí závažné újmy podle § 14a zákona o azylu.

[9] Stěžovatel konkrétně namítá, že napadený rozsudek je nezákonný a nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Krajský soud se nedostatečně vypořádal s námitkami obsaženými v žalobě a pouze převzal argumentaci žalovaného. Jelikož i napadené rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné, je stížen stejnými vadami i napadený rozsudek. Ten je současně nepřezkoumatelný pro nepřesnosti, jichž se krajský soud dopustil, neboť žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že stěžovatel byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce osmi let, ale krajský soud uvedl, že byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce trvání šesti let.

[10] Stěžovatel dále tvrdí, že se krajský soud nedostatečně vypořádal s námitkou, že žalovaný nedostatečně zjistil skutečný stav věci bez důvodných pochybností a dospěl k nesprávnému závěru, podle nějž stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14b zákona o azylu. Stěžovatel v žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, na základě jakých skutečností mu má být některá z forem mezinárodní ochrany

pokračování

priznána. Žalobní tvrzení odkazující na skutečnosti, na základě nichž podmínky pro udělení mezinárodní ochrany splňuje, shledal krajský soud nedůvodnými a přisvědčil nepřezkoumatelnému a nezákonnému rozhodnutí žalovaného.

[11] Stěžovatel dále namítá, že mu měl být udělen humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu, a odkázal na četnou judikaturu Nejvyššího správního soudu, ze které podle něj vyplývá, že i když na jeho udělení není právní nárok a je věcí správního uvážení, krajský soud nedostatečně přezkoumal, zda správní uvážení žalovaného nevybočilo ze zákonných mezí. Stěžovatel totiž vylíčil rozhodné skutečnosti, na základě kterých mu měl být humanitární azyl udělen.

[12] Závěrem stěžovatel nesouhlasí s posouzením neudělení doplňkové ochrany pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu. Má za to, že v jeho případě je dáno skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a zákona o azylu.

IV.

[13] Žalovaný ve vyjádření navrhuje kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost, nebo zamítnout jako nedůvodnou. Má za to, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy, stejně jako napadený rozsudek. Odkazuje též na obsah svého vyjádření k žalobě.

[14] Podle žalovaného stěžovatel neuvedl v rámci správního řízení skutečnosti, které by svědčily o tom, že se v jeho případě jedná o zvláštního zřetele hodné důvody podle § 14 zákona o azylu a že mu tudíž má být udělen humanitární azyl. Nesplnil rovněž podmínky pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a a § 14b zákona o azylu. Nadto mají stížnostní námitky pouze obecný charakter.

[15] K nepřesnosti v uvedení doby trvání trestu odnětí svobody stěžovatele v napadeném rozhodnutí a v napadeném rozsudku žalovaný uvádí, že tento údaj byl v obou rozhodnutích uveden shodně. Žalovaný, stejně jako krajský soud, uvedl, že ode dne 14. 12. 2015 byl stěžovatel ve vazbě, v listopadu roku 2017 byl odsouzen a od té doby vykonával trest odnětí svobody v trvání šesti let. Ve vězení strávil tři roky a devět měsíců a dne 25. 9. 2019 byl podmíněčně propuštěn se zkušební dobou v trvání pěti let.

V.

[16] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti (jako neurčitého právního pojmu) a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Na tam uvedené závěry kasační soud nyní pro stručnost odkazuje.

[17] Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu těchto judikатурních závěrů Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci nedovodil. V zájmu stěžovatele bylo, aby v kasační stížnosti uvedl konkrétní důvody, na základě nichž bylo možno na podstatný přesah jeho vlastních zájmů usoudit. Nejvyšší správní soud nezjistil žádné pochybení té intenzity, jež by nasvědčovalo závěru, že výtky stěžovatele uplatněné v kasační stížnosti

mohou mít „širší dopad“ i mimo sféru jeho postavení či mimo jeho vlastní zájmy. Jinými slovy, důvody přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud neshledal.

[18] Nejvyšší správní soud ověřil, že krajský soud v napadeném rozsudku výstižně popsal skutkový stav věci, stanoviska účastníků řízení, vypořádal stěžejní žalobní argumentaci a dostatečně své závěry odůvodnil. Na půdorysu důvodů žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany (snaha o legalizaci pobytu na území České republiky, dluhy v zemi původu a strach z věřitelů) se vyjádřil k tvrzeným pochybením žalovaného ve správním řízení. Podrobně se věnoval zejména namítaným otázkám týkajícím se neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, výkladu pojmu „vážený zločin“ ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu a rozporu napadeného rozhodnutí s čl. 8 Úmluvy. Zohlednil přitom výsledky správního řízení a v něm shromážděné informace, vyjádřil se i ke zjištěním, jež žalovaný učinil ve správním řízení na základě jednotlivých podkladů a zjištěné skutečnosti podřadil pod jednotlivé, na posuzovaný případ dopadající, hmotněprávní normy, aniž se přitom dopustil odklonu od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se otázek řešených i v souzené věci.

[19] K namítané nesrovnalosti mezi napadeným rozhodnutím a napadeným rozsudkem týkající se počtu let trvání trestu odnětí svobody Nejvyšší správní soud uvádí, že žalovaný shodně s krajským soudem ve svých rozhodnutích uvedli, že stěžovatel byl pravomocně odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání šesti let. Žalovaný pouze ve shrnutí skutkových zjištění předestřel, že původním rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec ze dne 30. 6. 2017, č. j. 52 T 10/2016 – 776, byl stěžovateli uložen trest odnětí svobody v délce trvání osmi let. Ten následně Vrchní soud v Praze snížil na zmíněných šest let trestu odnětí svobody. Stěžovatelův odkaz na kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tudíž přijatelnost kasační stížnosti nezakládá.

[20] Přijatelnost kasační stížnosti nemůže založit ani námitka stěžovatele týkající se nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Nejvyšší správní soud shledal, že žalovaný vycházel z náležitě zjištěného skutkového stavu v návaznosti na tvrzení stěžovatele zachycená především v protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ta jsou ostatně primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41). Žalovaný zohlednil také zprávy o situaci ve stěžovatelově zemi původu (Vietnamu), které pro účely posouzení věci opatřil, konkrétně zprávu Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) 2018 – Údaje o zemi, Vietnam ze dne 28. 1. 2019 Informace OAMP z 31. 5. 2019 – Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vietnam, stav: květen 2019. Vzal v potaz i obsah rejstříku trestů a trestní rozsudky Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 30. 6. 2017, č. j. 52 T 10/2016 – 776, a Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 11. 2017, č. j. 11 To 132/2017 – 861, vztahující se ke stěžovatelem spáchanému zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy. Stěžovateli byla ve správním řízení dána možnost seznámit se s informacemi, které představovaly podklad pro vydání napadeného rozhodnutí, vyjádřit se k nim, navrhnout další důkazy či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich získání. Stěžovatel však této možnosti nevyužil (viz úřední záznam o nedostavení se k seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany ze dne 24. 1. 2020). Nadto stěžovatel v kasační stížnosti, kromě obecného tvrzení o nedostatečně

pokračování

zjištěném skutkovém stavu konkrétně vůbec neuvádí, v čem toto pochybení žalovaného mělo spočívat. Ani ve vztahu k napadenému rozsudku Nejvyšší správní soud nedovodil v tomto směru pochybení, také krajský soud totiž vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu, který má oporu ve správním spise.

[21] Ze správního spisu se podává, že tvrzeným důvodem žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany je snaha o legalizaci pobytu v České republice za účelem výdělků a obavy z návratu do země původu pro dluhy stěžovatele a jeho možného pronásledování ze strany věřitelů.

[22] Předně je třeba připomenout, že institut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (tj. osobních, rodinných či ekonomických) v zemi původu. Legalizace pobytu tak není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 – 43, či jeho usnesení ze dne 22. 7. 2014, č. j. 9 Azs 117/2014 – 93). Snahu o legalizaci pobytu cizince prostřednictvím institutů azylového práva Nejvyšší správní soud dlouhodobě odmítá (viz například jeho rozsudky ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60, či ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, č. 397/2004 Sb. NSS a další).

[23] Namítá-li stěžovatel v kasační stížnosti nesprávný výklad § 12 písm. b) zákona o azylu z hlediska posouzení požadované intenzity odůvodněného strachu z pronásledování, nutno uvést, že v žalobě stěžovatel vůbec námitky týkající se nesprávného posouzení předpokladů pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu netvrdil. Krajský soud tudíž nepochybil, pokud se při absenci adekvátních žalobních tvrzení uvedenými otázkami zabýval zejména ve vztahu ke stěžovatelově obavě z věřitelů v zemi původu. Ztotožnil se zde s napadeným rozhodnutím, na jehož znění pro stručnost odkázal, čemuž nelze ničeho vytknout (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130). Vypořádání této okolnosti žalovaným považoval za dostatečné i proto, že bylo v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu týkající se možnosti požádat v zemi původu o ochranu příslušné státní orgány (viz např. rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 - 44).

[24] Namítal-li stěžovatel též to, že splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, aniž mu však byl udělen, zdůrazňuje Nejvyšší správní soud, že humanitární azyl je specifickou formou mezinárodní ochrany, kterou je možné udělit například „osobám zvláště těžce postiženým nebo nemocným, osobám přicházejícím z oblastí postižených humanitární katastrofou způsobenou lidskými či přírodními faktory“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 6 Azs 55/2009 - 71). V každém případě se vždy bude jednat o azylový důvod svojí povahou výjimečný. Důvody, které stěžovatel v průběhu celého správního řízení uváděl, nejsou z hlediska uvedené formy mezinárodní ochrany natolik mimořádné, aby je bylo možné za zvláštního zřetele hodné považovat. Stěžovatel je zdravý a v produktivním věku, praceschopný. To ostatně správně uvedl již žalovaný v napadeném rozhodnutí. Meze správního zvážení přitom nepřekročil. Ani stěžovatelem nastíněná situace týkající se jeho zadlužení v zemi původu či pozbytí oprávnění k pobytu na území České republiky, k němuž došlo především v důsledku stěžovatelovy trestné činnosti, nemohou založit důvod zvláštního zřetele hodný

pro udělení mezinárodní ochrany podle § 14 zákona o azylu. To správně dovodil i krajský soud. Nadto stěžovatel kromě rozsáhlé citace relevantní judikatury (již žalovaný i krajský soud respektovali), vůbec konkrétně netvrdil, v čem měl žalovaný či krajský soud při posouzení udělení této formy mezinárodní ochrany pochybit.

[25] Namítl-li dále stěžovatel, že krajský soud dospěl k nesprávnému právnímu závěru o existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu, i v tomto případě zůstal v rovině obecného tvrzení, které nedoprovodil žádnou konkrétní a relevantní argumentací. Nejvyšší správní soud se pak mohl důvodností této stížnostní námitky zabývat pouze v té míře obecnosti, v jaké ji stěžovatel vznesl. Vytkl zde především chybné uvedené trestu odnětí svobody žalovaným (8 let) oproti krajskému soudu (6 let). K této námitce se již Nejvyšší správní soud vyjádřil výše, aniž shledal její důvodnost. Pokud stěžovatel obecně uvedl, že otázku „vážného zločinu“ žalovaný i krajský soud nedostatečně odůvodnili, nelze této námitce přisvědčit. Žalovaný se jí věnoval podrobně na stranách 8 až 10 napadeného rozhodnutí a krajský soud na to navázal v odstavcích 14. až 15. napadeného rozsudku, a to i s odkazem na přílehlavou judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 18. 7. 2018, č. j. 6 Azs 108/2018 - 28). Jejich závěry nyní netřeba znovu opakovat, Nejvyšší správní soud je považuje za dostatečné a odpovídajícím skutkovým okolnostem případu.

[26] Konečně argumentaci stěžovatele týkající se neudělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu shledává Nejvyšší správní soud rovněž neopodstatněnou. Jak totiž správně uzavřel krajský soud, v případě zjištění důvodů uvedených v § 15 nebo § 15a zákona o azylu není dále povinností žalovaného zjišťovat existenci důvodů uvedených v § 12 či § 14a téhož zákona (viz rozsudek kasačního soudu ze dne 7. 9. 2010, č. j. 4 Azs 60/2007 - 119). Krajský soud tudíž nepochybil, jestliže se blíže touto námitkou nezabýval. Dovodil totiž, že podmínky pro aplikaci § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu ze strany žalovaného byly v daném případě splněny. Pro úplnost lze dodat, že k otázce nebezpečí vážné újmy se již v minulosti opakovaně ve své judikatuře Nejvyšší správní soud vyslovil tak, že v případě doplňkové ochrany musí být tvrzená skutečnost o hrozbě nebezpečí vážné újmy podle § 14a zákona o azylu ze strany žadatele prokázána v intencích „reálného nebezpečí“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82). To v posuzované věci rovněž nebylo splněno.

[27] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek netrpí vadou nepřezkoumatelnosti (pro nedostatek důvodů či pro nesrozumitelnost), není zde ani jiná vada řízení před krajským soudem, která by mohla mít vliv na nezákonnost napadeného rozsudku, krajský soud se nedopustil ani judikaturního odklonu či hrubého pochybení při výkladu hmotného práva a dosavadní vnitřně jednotná a ustálená judikatura dává odpověď na všechny kasační námitky.

VI.

[28] Nejvyšší správní soud tudíž uzavírá, že kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu předpokladů její přijatelnosti vyplývajících z usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Odmítl ji tedy pro nepřijatelnost podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

pokračování

[29] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 3 větou první s. ř. s., ve spojení s § 120 téhož zákona, podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. června 2021

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu